

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 528/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Kvetoslavou Kolínovou, Národná 10, Žilina, vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 35 Cb 517/1995 z 1. októbra 2015 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 41/2015 z 29. novembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. februára 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie čl. 2 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho

základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) sp. zn. 35 Cb 517/1995 z 1. októbra 2015 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obo 41/2015 z 29. novembra 2016 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je v konaní pred všeobecnými súdmi žalovaným v spore o zaplatenie sumy 1 590 766,44 Kč s príslušenstvom. Krajský súd vydal vo veci čiastočný rozsudok (napadnuté rozhodnutie krajského súdu), ktorým uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť sumu 985 000 Kč do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Zvyšok nároku ponechal na rozhodnutie v konečnom rozsudku.

Proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu bolo napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu potvrdené.

Spornosť veci medzi stranami spočíva v tom, že krajský súd skutkovo ustálil, že žalovaný žiadosťou zo 14. októbra 1992 požiadal žalobcu o poskytnutie úveru na dokončenie rozostavanej prevádzky v [REDAKOVANÉ] s tým, že v pobočke žalobcu ([REDAKOVANÉ]) má otvorený bežný účet. V žiadosti požadoval štvorročnú lehotu na splatenie úveru a úver žiadal splácať v štvrtročných splátkach. Následne boli na základe zmluvy o úvere č. A20045 z 1. decembra 1992 poskytnuté v prospech sťažovateľa finančné prostriedky vo výške 985 000 Kč. Sťažovateľ sa zmluvne zaviazal aj k plateniu úrokov z poskytnutej sumy. Krajský súd tiež považoval za skutkovo ustálené, že sťažovateľ poskytnuté peňažné prostriedky nevrátil a že svoj záväzok 29. mája 1995 písomne uznal.

Sťažovateľ krajskému súdu (a taktiež najvyššiemu súdu, keďže prvostupňové rozhodnutie potvrdil) vytýka, že vec nesprávne právne posúdil, a tvrdí, že v posudzovanej veci mohlo ísť nanajvýš o zmluvu o pôžičke, resp. o nepomenovanú zmluvu, ale určite nie o zmluvu o úvere (nesplnenie formálnych náležitostí); tvrdí, že kontaktná pracovníčka

banky nemala oprávnenie na uzatváranie zmlúv za zamestnávateľa; spochybňuje vlastné uznanie záväzku z dôvodu neplatnosti právneho úkonu (keďže úver nemal byť riadne uznaný, čo sa týka dôvodu a výšky); tvrdí, že úver ním ani nebol čerpaný, čím dlh nevznikol (pretože nepožiadaval o uvoľnenie peňažných prostriedkov z uzavretej zmluvy); ďalej tvrdí svojvoľné pripísanie istiny zo strany banky na jeho účet, ako aj to, že žalobca poskytnutie úveru preukázal len kópiami výpisov z účtu, a nie originálmi; a napokon tvrdí, že nebolo namieste vec rozhodnúť čiastočným rozsudkom, ale že o veci sa malo rozhodnúť v celosti nároku.

Na základe uvedeného sťažovateľ v petite sťažnosti žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 35 Cb 517/1995 z 1. októbra 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 41/2015 z 29. novembra 2016 bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnuté rozhodnutie krajského súdu a napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu zrušil, aby vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, aby sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie vo výške 23 000 € a náhradu trov konania. Sťažovateľ tiež žiada, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 35 Cb 517/1995 z 1. októbra 2015.

Návrh na priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje tým, že spor je prejednávaný už takmer 23 rokov a sťažovateľ stratil akúkoľvek dôveru v právo a súdnu ochranu.

Návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu sťažovateľ odôvodnil tým, že žiadnym osobám by nevznikla ujma, ktorá by bola porovnateľná s ujmovou, ktorá vznikne sťažovateľovi exekúciou, pretože tá by vážne ovplyvnila jeho majetkové pomery.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie o nesprávnom ustálení skutkového stavu veci a na to nadväzujúcom nesprávnom právnom posúdení.

K rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 35 Cb 517/1995 z 1. októbra 2015

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu nepochybne vyplýva, že ústavný súd svoju právomoc podľa čl. 127 ods. 1 ústavy môže uplatniť len vo vzťahu k takému (právoplatnému) rozhodnutiu všeobecného súdu, ktoré už sťažovateľ nemôže napadnúť žiadnym opravným prostriedkom (riadnym ani mimoriadnym) v rámci sústavy všeobecných súdov. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd mohol domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom (a takej ochrany sa aj reálne domáhal), musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Vzhľadom na princíp subsidiarity ústavný súd nemá právomoc preskúmavať napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 35 Cb 517/1995 z 1. októbra 2015, keďže proti nemu bol prípustný riadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľ využil a o ktorom rozhodol najvyšší súd ako súd odvolací svojím rozsudkom sp. zn. 2 Obo 41/2015 z 29. novembra 2016. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v dotknutej

časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 41/2015 z 29. novembra 2016

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

K podstate predostretej sťažnosti ústavný súd konštatuje, že napadnutými rozhodnutiami (teda čiastočným rozsudkom krajského súdu a potvrdzujúcim rozhodnutím najvyššieho súdu) bolo rozhodnuté o prisúdení sumy 985 000 Kč žalobcovi (banke). Poskytnutie predmetnej sumy bankou na jeho účet sťažovateľ nespochybňuje. Z tohto pohľadu je irelevantné, či vo veci došlo k uzatvoreniu úverovej, resp. inej, typovo obdobnej zmluvy, teda akým spôsobom sa peniaze k sťažovateľovi dostali, podstatným pre posudzovanú vec je, že ich bolo treba vrátiť. Skutočnosť, že predmetná suma nebola žalobcovi vrátená sťažovateľ tak isto nespochybňuje. Krajský súd teda nerozhodol o nároku vo výške, ktorá by bola spornou, rozhodol iba o vrátení istiny. Pre posúdenie sťažnosti je

iracionálne zachádzať do hlbších detailov sporu. Tvrdenia sťažovateľa, ktoré sú obsiahnuté v sťažnosti, totiž nespochybňujú uvedenú podstatu veci.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v časti namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy je potrebné uviesť, že ich aplikácia sa v individuálnych sťažnostiach viaže na vyslovenie porušenia individuálne určeného základného práva alebo slobody sťažovateľa (v tomto prípade čl. 46 ods. 1 ústavy). Keďže ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a čl. 46 ods. 1 ústavy, požiadavka na vyslovenie porušenia čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy je v súlade s doterajšou rozhodovacou činnosťou ústavného súdu zjavne neopodstatnená (I. ÚS 34/96).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už nezaoberal ďalšími návrhmi formulovanými sťažovateľom v petite sťažnosti (návrh na zrušenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu a napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu a vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie, návrh na priznanie finančného zadosťučinenia, návrh

na priznanie náhrady trov konania a návrh na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2018